

Közkinccsé teszik a tudományt

25 éves a Tudományos Újságírók Klubja

Ezüst jubileumához érkezett az 1990-ben alakult Tudományos Újságírók Klubja – eredeti nevén Tudományos Újságírók Kamarája –, mely azzal a céllal jött létre a MÚOSZ tudományos-műszaki szakosztályának utódjaként, hogy a tudományos újságírásnak is legyen független szakmai szervezete.

A Klub fő célja a tudományos újságírók, illetve tudományos ismeretterjesztést végző tudományos kutatók közötti szakmai és emberi kapcsolatok erősítése, a szakmai továbbképzés támogatása, illetve az utánpótlás, a tudományos újságírás oktatásának elősegítése.

A TÚK ennek érdekében szervezte meg a MÚOSZ Bálint György Újságíró Akadémiájával közösen a hazai első tudományos és környezetvédelmi újságíróképző stúdiót, azzal pedig, hogy 1990-től az Európai Tudományos Újságíró Szövetségek Uniójának (EUSJA) tagja lett, lehetővé vált a TÚK-tagok számára a külföldi tanulmányutakon való részvétel is.

A TÚK munkájának nemzetközi elismeréseként is értelmezhető, hogy nemzetközi programokat rendezhetett, és házigazdája volt a Budapesten megrendezett Tudományos Újságírók 2. Világkongresszusának is.

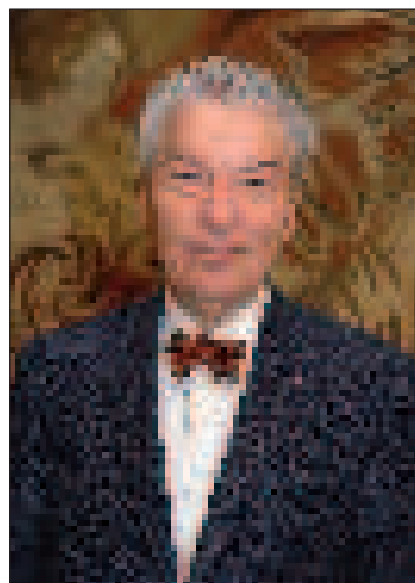
1996 óta jutalmazza a TÚK „Az Év Ismeretterjesztő Tudósa” címmel azokat, akik a legtöbbet tették a tudomány közérthető megjelenítéséért, népszerűsítéséért, s adományozza az Enciklopédia Díjat az év legjobb ismeretterjesztő újságírói tevékenységéért. Az „Év Ismeretterjesztő Tudósa” elismerés részeként a díjazottak nevét azóta egy-egy csillag, illetve 2011-től a Nemzetközi Csillagászati Unió jóvoltából az eseményhez kapcsolódóan, kisbolygó viseli.

Az alapítás óta eltelt 25 év azt bizonyítja, hogy a szervezet életképes, működik. De hogyan látják szerepét vállalt fő feladatának, a tudományos ismeretterjesztésnek az elősegítésében, milyenek ítélik kapcsolatát a kutatással, a kutatókkal és magával az Akadémiával olyan tudósaink, akiknek szerepe az ismeretterjesztésben is kiemelkedő? És vajon mi a véleménye mindezekről a TÚK elnökének? Az ezekre és hasonló kérdésekre kapott válaszok nemcsak a megkérdezettek személyiségéről, az ismeretterjesztés-

ről vagy a TÚK-ról alkotott véleményéről, hanem a tudományos újságírás itthoni helyzetéről is sokat elárulnak.

*

Vizi E. Szilveszter akadémikus, agykutató, az MTA volt elnöke, a Kisérleti Orvostudományi Intézet korábbi igazgatója, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat elnöke egyike a legtöbbször által ismert tudósainknak, aki ma is tevékenyen vesz részt a kutatásban és a tudományos közéletben is. Rövid véleménye a TÚK és az ismeretterjesztés szerepéről, saját tapasztalatairól, igencsak elgondolkodtató.

Vizi E. Szilveszter akadémikus

– Ismereteket szerezni személyes érdek, azokat másokkal megosztani kötelesség. Angol nyelven megírva tudóstársaimmal, magyarul és közérthetően pedig a magyar társadalommal osztom meg tudásomat. Sajnos Magyarországon a napilapok szerkesztőségei, tisztelet a kivételnek, elhanyagolják a tudományos ismeretek terjesztését. A Tudományos Újságírók Klubja nagyon fontos szerepet tölt be az utánpótlás képzésében. Ebből a szempontból kiemelkedő jelentőségű az Élet és Tudomány, a Természet Világa és a Valóság kezdeményezése, hogy az elnyert pályázatok eredményeit magukkal a kutatókkal is megírják, akik között nagyon sok a fiatal. Azt is kiváló ötletnek

tartom, hogy középiskolások is cikkeikkel járulhatnak hozzá az **érdekesebb eredmények** közismertté tételéhez a Természet Világában. Hasonlóképpen az Eduvital cikkei is példaértékűek, ezeket az Élet és Tudomány folyamatosan megjelenteti.

A Mindentudás Egyeteme 2008 őszén, a Duna Televízióban sugárzott Törzsasztal 10 év után, 2015-ben maradt abba. Hogy miért? Nem tudom. De az emberek hiányolják.

*

Freund Tamás akadémikus, az MTA elnöke, a KOKI jelenlegi igazgatója is fontosnak tartja az eredmények közkinccsé tételét.

– Már szinte közhelynek számít, hogy a tudós ne zárkózzon be elefántcsonttoronyába. Saját jól felfogott érdekei is ezt diktálják, hiszen egy erősen tudománypárti közvélemény képes befolyásolni akár a legfelsőbb szintű politikát is. Ha a szavazópolgárok érzik, hogy a tudományos kutatói közösség értük (is) dolgozik, akkor örömmel támogatják a kormányzat tudomány támogatásával kapcsolatos döntéseit, amivel a politikusok akár szavazatokat is szerezhetnek. A megfelelően tájékozott és tájékoztatott közvélemény nem dől be a bulvársajtónak, a hatásvadász filmeknek, amelyek gyakran a tudomány új eredményeivel való visszaélésekről, azok veszélyeiről, és a „gonosz tudósokról” szólnak. A közvélemény tájékoztatása azért is fontos és illendő, mert végül is az adófizetők pénzéből kutatunk, mindenkinek joga van tudni, hogy mire megyünk ezekből az állami támogatásokból.

– *Vannak-e színvonalas műhelyei a tudományos ismeretterjesztésnek a médiában, és milyen ezek megbecsültsége, helyzete?*

– A Természet Világa és az Élet és Tudomány szerintem nemzetközi mércével mérve is kimagasló színvonalú, minden támogatást megérdemlőnek! Nehéz anyagi körülmények között kell működniük, nagy elhivatottság kell ahhoz, hogy ezt a magas színvonalat fenn tudják tartani. Az elektronikus média tudományos műsorait nem ismerem, ritkán nézek televíziót.

– *Maradandó lehet egy tudományos ismeretterjesztő írás, előadás?*

– Előadások talán igen, különösen, ha egy karizmatikus előadó tartja, aki képes

Freund Tamás akadémikus

maradandó élményhez juttatni a hallgatóságát. Azonban az ismeretterjesztő cikkek fölött szerintem hamar eljár az idő, a tudomány óriási tempóban halad, szükség van az újabb és újabb ismeretterjesztő írásokra.

– *Van ideje más tudományterületek neves kutatóinak ismeretterjesztő írása-it is olvasni?*

– Sajnos csak nagyon ritkán, de próbálkozom...

– *Van példaképe a tudományos ismeretterjesztésben?*

– Két példaképem volt, Szentágothai János és Koch Sándor professzorok. Sajnos már egyikük sincs közöttünk.

– *Mi a véleménye, a 25 éve alapított Tudományos Újságírók Klubja segíti-e a kutatók munkáját, illetve eszébe jut-e a kutatóknak, a tudós társadalomnak, hogy segíteniük kellene a TÚK-ot?*

– Szerintem a kutatói közösség nem ismeri kellőképpen a TÚK munkásságát, jelentőségét. Nem tudják, hogy milyen sokkal tartozunk a TÚK tagjainak, hiszen félig-meddig helyettünk végzik el a társadalom informálásának, felvilágosításának, természettudományos nevelésének fontos feladatát. A minimum, amivel tartozunk a TÚK-nak, hogy bármikor rendelkezésre állunk egy-egy interjú erejéig, illetve aktívan keressük a kapcsolatot, amikor valami fontos mondanivalónk lenne a nagyközönség számára.

– *Mit gondol az MTA és a TÚK kapcsolatáról, ennek jövőjéről?*

– Nem tudom, van-e kapcsolat, és az milyen minőségű. Ez önmagában is jelzi, hogy javítani kellene rajta...

– *Őn egyike azoknak, akiket a hazai tudományos újságírók, a TÚK tagjai az Év Ismeretterjesztő Tudósának*

választottak. Milyen érzés „csillagtulajdonosnak” lenni?

– Kedves és humoros ötletnek tartom, egyéb jelentősége természetesen nincs, hiszen jut egy csillag minden embernek.

*

Falus András akadémikus „ragyogó”, valóban megtisztelő és folytatásra kötelező kitüntetésnek tartja, hogy ismeretterjesztő cikkei és népszerű könyvei elismeréseként egy csillag viseli a nevét az égen. Vajon ő miért gondolja fontosnak a természettudomány eredményeinek közkinccsé tételét?

– Csak szubjektív választ tudok adni. Kutatóként erkölcsi kötelességemnek érzem megosztani azt az örömet, amit kapok, és hozzájárulni a közös tudás gazdagodásához. Fontos ez a józan, tényeket tisztelő, racionálisan kritikus olvasói attitűd kialakítása érdekében is, a csodasztorik és összeesküvés-elméletek ellen.

Az ilyesfajta tájékoztatást mellesleg elvárom másoktól is, hiszen én is laikus vagyok a világ ismereteinek 99%-ában. A kutatást és ismeretterjesztést pedig sose tudtam gyökeresen és hosszú távon elválasztani. Ahogy csökken a kutatási rész az

Falus András akadémikus

életemből, úgy nő az ismeretterjesztésre való igényem. A kutatás és ismeretterjesztés összege nálam állandó! Egy ismeretterjesztő írás, előadás is maradandó lehet, ha átmegy a köztudatba, megragad, bekerül a megfogalmazás a tankönyvekbe.

– *Van példaképe a tudományos ismeretterjesztésben?*

– Sok jó van, volt, de „példaképem” nincs.

– *Milyennek tartja a mai magyar tudományos újságírás színvonalát, vannak-e megfelelő műhelyek a médiában és mi lehet szerepük a tévécsatornák és internet világában?*

– Az újságírói munka színvonala jó és javul, és színvonalas műhelyek is vannak, mint a TIT-lapok, Népszabadság, Magyar Nemzet. Azonban ritka kivételektől eltekintve, főleg a tévék világában, szánalmasan gyenge a tudományos rovat súlya és színvonala. Ez nem az újságírók, hanem főleg a szerkesztőségek sara. A rádiók helyzete valamivel jobb. Saját példánkat idézhetem: az Eduvital műsora az MR1-en két éve megy heti rendszerességgel.

Elgondolkodtató, hogy nincs sokkal több színvonalas ismeretterjesztő műsor, hiszen például a Mindentudás Egyeteme is megmutatta, nézettséggel is detektálható a siker. Kiemelt jelentőségű a TIT-lapok – Élet és Tudomány, Természet Világa és Valóság – elektronikus csatornákon való terjesztése.

– *Mit gondol, van-e valódi súlya, jelentősége a TÚK-nak, milyen az MTA és a TÚK kapcsolata?*

– A TÚK-újságírók hatalmas köznevelési feladatot látnak el, a kutatók és a nagyközönség közötti „fordító” szolgálat mellett figyelem-ráirányító, orientáló szerepük is van. Nagyon fontos lenne az MTA kommunikációs munkatársaival (például Simon Tamással) egyfajta állandó, feladatmegosztó kapcsolatot fejleszteni. A lényeg az érdekesség, újszerűség mellett a kiszámíthatóság. Akár állandó rovat is lehetne az MTA-hírek között. Emellett javasolnám a Csépe Valéria vezetésével működő Közoktatási Elnöki Bizottsággal való rendszeres kapcsolattartást, és az üléseken akár megfigyelőként való részvételt is.

*

Eddigi megkérdezetteink az élettudományok területén érték el kiemelkedő eredményeiket, a „kisbolygó tulajdonos” *Patkós András* akadémikus azonban fizikus. A díj valóban különleges a számára.

– Saját érzéseimet inkább elbújatom Marx Györgyről őrzött emlékem mögé. Jól emlékszem meghatott boldogságára, ahogyan már súlyos betegen fogadta a kitüntetést és nevének megörökítését. Az én élethelyzetem messze nem volt ennyire drámai a cím odaítélésekor, de pontosan emlékszem, hogy az első bevilanós kép a hír hallatán Marx Gyurka igaz boldogságot árasztó arckifejezése volt.

– *Őn miért tartja fontosnak a természettudomány eredményeinek közkinccsé tételét?*

– Mert számomra a sokféle történelmi, vallási és kulturális háttéren megvalósult modern tudományos kutatásokból eredő tudás az emberiség legegységesebb alkotása, a világ megismerése pedig az emberek legátfogóbban közös élménye!

– *Ezért ír ismeretterjesztő cikkeket, ha időt vesznek is el a kutatómunkától, a publikálástól?*

– A kutató rangjának megítélése a ku-

tatói közösségben a leegyszerűsített mechanikus mutatókon alapuló képnél jóval bonyolultabb. Közöttünk a kutató személyiségének egésze számít, az impaktfaktor, a h-index, a Nature-cikkek száma nem a közösségnek fontos, hanem a kutatási hivatal számára teszik lehetővé a gyorsan végrehajtható, uniformizált mérési eljárás kialakítását. Az én személyiségemnek a napi rendszerességű kutatómunkával egyenrangú részévé vált, hogy a kvantumtérelmélet specialistáinak szóló kutatási eredményeimet mindig a Nagy Megismerési Program részeként értelmezem, és az Egészről igyekszem egy, a szűk kollegiális körnél jóval szélesebb körnek beszámolni.

Úgy tűnik, hogy nem annyira a teljesen laikusok, inkább a távolabbi területeken dolgozó kutatók és a fizikatanárok szívesen küzdenek az általam írottak megértéséért. Ez a pozitív jelzés végül egész pályám állandósult részévé tette a többeknek érthető beszámolók rendszeres írását a részecskefizika és a kozmológia világáról.

– *Mitől válhat maradandóvá egy tudományos ismeretterjesztő írás, előadás?*

– Én tudóstónak tartom magam, aki a tudományos kutatás „napi hadihelyzetéről” küld beszámolót. Ez pedig igencsak változó. A Typotex Kiadó felkérésére válogatott írásaim gyűjtése során rájöttem, hogy évtizednél régebbi írásaimat csak az eredeti szövegnél hosszabb magyarázó lábjegyzetekkel lehetne ma közölni. Természetesen az avuló információtól függetlenül a személyiség emléke, a stílus varázsa hosszan tartó élmény lehet. Öveges Jószefről mesélte egy tanítványa, hogy

Patkós András akadémikus

mindmáig arra az eleganciára emlékszik leginkább, amellyel Tanár úr széles művészkalapját a tanterem bejáratából a fogastra hajította úgy, hogy az soha nem esett a földre.

– *Más tudományterületek neves kutatóinak ismeretterjesztő írásait is rendszeresen olvassa?*

– Vannak kedvenceim, akiknek írását, rovatát a magam örömeire olvasom a Természet Világában, sőt kötetüket is megveszem. A fizika nagy nemzetközi sztárjai sikerkönyveinek exhibicionista stílusa viszont távol áll tőlem.

– *Van példaképe a tudományos ismeretterjesztésben?*

– Sokakat becsülök, de mintát nem követtem, választott példaképem soha nem volt, ahogy a kutatómunkámban sem.

– *Vannak-e színvonalas műhelyei a tudományos ismeretterjesztésnek a médiában, és milyen ezek megbecsültsége, helyzete?*

– A Természet Világa, az Élet és Tudomány, a Szonda szerkesztőinek, a Népszabadság tudományos rovata újságíróinak munkáját nagyon nagyra tartom. Nagyon rosszul fogadtam és a szakma sorsát negatívan befolyásoló szűklátókörű, tájékozatlanságot tükröző döntésnek tartom a természettudományos kommunikációs MSc szak megszüntetését. Szerencsére ez csak egy rövid intermezzo lesz, amit kiagyaloikkal együtt gyorsan elfelejtünk majd!

– *A 25 éves TÚK segíti-e a kutatók munkáját, illetve eszébe jut-e a kutatóknak, a tudós társadalomnak, hogy segíteni kellene a TÚK-ot?*

– Más kutatók nevében nem beszélhetek erről, de nekem hozzá tartozik életem teljességéhez, hogy számos tudományos újságíróval hosszú szakmai kapcsolatomból személyes barátsággá fejlődött. Magától értetődően igyekszem támogatni őket, ha szükségük van rá, és volt már arra is példa, hogy sikerrel győztem meg egyiküket vagy másikat valamelyik barátom tudományos eredménye bemutatásának fontosságáról.

– *Mit gondol az MTA és a TÚK kapcsolatáról, ennek jövőjéről?*

– Az MTA Újságíró Díját számosan kapták meg a TÚK tagjai közül. Voltak néhányan, akikre én tehettem javaslatot. Az MTA honlapja újabban igen aktívan szállít információkat a hazai kutatási eredményekről, amelyeket – az egyetemi és más intézetek beszámolóival mellett – jó lenne, ha a TÚK tagjai a külföldi magazinok mellett egyenrangúan használnának beszámolóik forrásaként.

A négy akadémikus után, akik jelentős szerepet vállaltak és vállalnak ma is a tudományos ismeretterjesztésben, a

TÚK elnökét kérdeztük: *Dürr János* vajon milyennek látja a szervezet szerepét, jelenét, jövőjét.

– *Őn miért tartja fontosnak a természettudomány eredményeinek közkinccsá tételét?*

– Bay Zoltán mondta: „Az emberi kultúrának a tudomány az alapja, ezért kell a legszélesebb körben terjeszteni”. És valóban, vándorló őseink letelepedéséhez, a földművelés meghonosodásához, végső soron a mai értelemben vett civilizáció kialakulásához az évszakok váltakozásának, a folyók járásának alapos megfigyelésére,

Dürr János, a TÚK elnöke

a legősibb tudományok egyikére, a csillagászatra volt szükség, a jelenségek értelmezésére és gyakorlati alkalmazására, karöltve a mezőgazdaság, állattenyésztés, eszközkészítés fejlődésével. A műszaki és a természettudományok eredményeinek ismerete ma is nélkülözhetetlen, akár a mindennapjainkban való eligazodásunkban is. A tudatlanság akár életveszélyes is lehet – elég, ha csak a védőoltások megtagadásának veszélyeire, a dohányzás, az egészségtelen életmód pusztító hatására vagy a kétes eredetű „gyógyszerek” kritikátlan használatára gondolok.

– *Más egy tudományos publikáció és egy tudományos ismeretterjesztő írás, előadás értéke. Mi teheti az utóbbit is maradandóvá?*

– Mindkettő más közönséghez szól, épp ezért máshogyan értékes. A publikációk vagy akár a találmányok a jelen és jövő tudományos haladásának, technikai fejlődésének kisebb-nagyobb építőkövei, szűkebb, értő közösséget megszólítva. Az ismeretterjesztő írás vagy előadás nagy értéke pedig, hogy az elvárható általános műveltség elsajátításához járul hozzá. Egy gondolkodó – ám az adott területen nem szakmabeli – embertől elvárható, hogy tá-

jéközött legyen az öt körülvevő világról, saját maga működéséről, tisztában legyen a tudomány lehetőségeivel és korlátaival, érezze a különbséget a valódi tudomány és a paratudomány között. És persze láthassa azt is, mire költik a kutatók az adófizetők pénzét, és miként teszik lehetővé egyre kényelmesebb életmódunkat.

Lehet azonban egy hihetetlenül fontos, jövőbe mutató értéke akár egyetlen ismeretterjesztő cikknek, könyvnek, előadásnak is: az arra fogékony fiatalok érdeklődésének felkeltése. Nem egy esetről tudok, amikor professzorok visszaemlékezéseikben, akadémikusok székfoglaló előadásuk alkalmával pontosan meg tudták nevezni, milyen elszánást hozott pályaválasztásukban egy ismeretterjesztő cikkkel, művel, filmmel, előadással való találkozásuk. Hogy csak egy esetet említsek, Balogh János ökológus professzor a Természettudományi Közlönnel tölcseré formált állapotában találkozott először gyerekkorában, ebben árulták ugyanis a nápolyi-törmelékét. A csemege elfogyott, a lapot kihajtogatta és olvasni kezdte az épp ott található írást, Biró Lajos Új-Guineából küldött levelét, melyet Herman Ottónak írt. Visszaemlékezésében e pillanattól eredeztette természettudományi érdeklődését.

– *Hivatalos elfoglaltságán kívül is olvas ismeretterjesztő cikkeket?*

– Nagyon gyakran – és nemcsak természettudományokat, hanem történeti tárgyú munkákat is.

– *Van példaképe a tudományos ismeretterjesztésben?*

– Háromat említek, de közben akár háromszázra is gondolok jó szívvel. Kulin György – amellet, hogy kiváló kutatócsillagász, számos kisbolygó felfedezője is volt – vérbeli ismeretterjesztő szóban, írásban és „tettleg” is. Előadásai megtöltötték érdeklődőkkel nemcsak az Uránia előadótermeit, hanem olykor a Gellért-hegy oldalát is. Legismertebb könyve – amelyet a világháború előtt Zerinyváry Szilárddal, majd később Róka Gedeonnal szerkesztett – A távcső világa, generációkon keresztül volt a legtöbbet forgatott alapműve az érdeklődőknek, amatőr csillagászoknak, akikből utóbb számosan lettek elismert szakcsillagászok és persze kiváló ismeretterjesztők egy személyben. „Tettleg” pedig azért, mert fáradhatatlanul csiszolta önkezüleg a távcsőtükörök, lencsék száját, hogy minél többen megcsodálhassák saját távcsövükkel a világegyetem csodáit. „Legalább annyit, amennyit Galilei láthatott, mindenkinek látnia kell!” – mondta.

Simonyi Károly hihetetlen kisugárzású tudóstanárról volt, részt vett a Bay Zoltán vezette híres Hold-radarkísérlésben, megépítette az első magyar magfizikai

reszecskegyorsítót, villamosság-tan-könyveiből mérnökgenerációk tanultak. Ám a szélesebb nagyközönség a számos kiadásban megjelent utánozhatatlan és monumentális könyvről – amit az idők során németre és angolra is lefordítottak – A fizika kultúrtörténete című munkájáról ismerik. (Az ennek folytatásaként megálmodott, ám sajnos élete fogytán soha ki nem teljesedett mű, A magyarországi fizika kultúrtörténete XIX. századi fejezete a Természet Világa különszámaként jelent meg.) Talán nem tévedek nagyot, ha azt mondom, nincs olyan magára valamit is adó fizikus, fizikatanár az országban, akinek ne találánék meg a könyvespolcán a kultúra egységének ezer szállal szőtt szövetét oly mesterien bemutató művet. Elsőként ő kapta meg a TÚK alapította, Az Év Ismeretterjesztő Tudósa Díjat.

Bill Bryson már a mai kor „ismeretterjesztője” – aki sok más titulusa mellett – éles szemű, jó tollú (hol amerikai, hol brit) író, tudományos képzettség nélkül. Mégsem véletlen, hogy a Majdnem minden rövid története című, humorral átszőtt, de ugyanakkor elmélyült és tényszerű munkáját 2004-ben a legjobb ismeretterjesztő könyvnek járó Aventis-díjjal, 2005-ben az EU tudományos kommunikációért járó Descartes-díjjal ismerték el. Ebben laikusként, de határtalan érdeklődéssel ír laikusoknak a modern tudomány eredményeiről, történetmesélősen a megismerés hátteréről, az emberi tényező fontosságáról. Megtalálja a módját zajos, ingergazdag körünkben, hogy felkeltse még az olyan olvasó érdeklődését is, akit soha nem érdekeltek a természettudományok.

– *Melyek a tudományos ismeretterjesztés legszínvonalasabb műhelyei, és arányban áll-e teljesítményük megbecsülésükkel?*

– A kérdés második felére könnyű válaszolni. Megbecsülésük nem áll arányban teljesítményükkel, ahogy a kutatók, tanárok, orvosok és mások megbecsültsége sem. Értéktelre, a műhelyek minősítésére a TÚK elnökeként nem vállalkozhatom, ám épp most dolgozunk azon, hogy a legkiválóbb műhelyek színvonalának amolyan Michelin csillag jellegű elismerésére lehetőséget teremtsünk kiváló ismeretterjesztő tudósokból, akadémikusokból álló grémium segítségével.

– *Mennyiben változott az elmúlt 25 év alatt a TÚK szerepe, társadalmi elismertsége, fontossága? Mennyire változott magga a TÚK? Van élő kapcsolat a szervezet és a kutatók között?*

– A TÚK alapítását hárman kezdeményezték 25 évvel ezelőtt: Simonffy Géza, a Kossuth Rádió Tudományos

Szerkesztőségének vezetője, a szervezet első elnöke; Staar Gyula, az Élet és Tudomány akkori főszerkesztő-helyettese, ma a Természet Világa főszerkesztője és Palugyai István, a Népszabadság tudományos szerkesztője, ma a TÚK örökös tiszteletbeli elnöke, aki négy évig az európai szervezet elnöki tisztségét is betöltötte. Ma már közel 150 tagunk van: tudományos újságírók, kutatók, szakírók éppúgy, mint egyetemi hallgatók, professzorok és szimpatizánsok. Számos szervezettel, kutatóval, kutatóműhellyel is kapcsolatba kerülünk, többek között a már tizenöt éve rendezett tihanyi Simonffy-szemináriumok, Hauer Estek, Hadik Tudományi Kávéházak, Zernowsky-estek, hazai és külföldi tanulmányútjaink alkalmából is.

Az ismeretterjesztésben is kiváló kutatókkal való kapcsolattartásnak megkülönböztetett figyelmet szentelünk. Ennek jele „Az Év Ismeretterjesztő Tudósa – a kisbolygóval” kitüntető cím is.

Társadalmi elismertségünket jelezheti az, hogy 1999-ben Budapesten tartották 2. kongresszusukat a világ tudományos újságírói, most novemberben pedig az európai tudományos újságírók 2. konferenciáját rendezzük az Akadémián, többek között a Nemzeti Kutatás-Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával.

– *Mit gondol az MTA és a TÚK kapcsolatának jövőjéről?*

– Épp a nyáron állapodtunk meg arról, hogy a legkiválóbb ismeretterjesztő műhelyek elismerésére közösen dolgozunk ki lehetőséget, és az Akadémia segítségét nyújt a szakmai megítélésben. Közös a törekvésünk abban, hogy előtérbe állítsuk a tudomány eredményeinek, működésének, lehetőségeinek, korlátainak bemutatását. Ha mindezeket széles körben sikerül megismertetni, az emberek könnyebb lesz felvértezni az áltudományok szemfényvesztései ellen is.

Ugyancsak körvonalazódik a korábban már létezett informális találkozók, háttérbeszélgetések gyakorlatának fellelvenítése is, egy évente néhány alkalommal, aktuális témák megvitatására összehívott Akadémiai Újságíró Klub formájában.

Fontos megemlíteni, hogy az Akadémia – elismerve a tudományos újságírás fontosságát – éves közgyűlésének nyilvánossága előtt adja át, immár több mint húsz éve az Akadémiai Újságírói Díjat. Az elismerést a TÚK tagjai közül eddig mintegy negyvenen vehették át – van, aki két alkalommal is – az Akadémia törekvéseinek népszerűsítésében, a tudományos újságírásban elért kimagasló eredményekért.

Az interjút készítette: KITTEL ÁGNES